

Organisera lokalt brottsförebyggande arbete

Stadsdelen Angered

Det är de lokala omständigheterna och parterna som ingår i det brottsförebyggande arbetet som avgör hur arbetet bäst ska organiseras.

Vilka aktörer blir viktiga i det brottsförebyggande arbetet, och hur ska det struktureras?

Svaren på dessa frågor kommer att variera från kommun till kommun. I det här faktabladet presenterar vi hur en kommun kan organisera sitt brottsförebyggande arbete och vad som är bra att tänka på. Det gör vi utifrån exemplet stadsdelen Angered i Göteborgs Stad.

I den övergripande samverkansöverenskommelsen mellan Göteborgs stad och polisområdet Storgöteborg formuleras syfte och mål på följande sätt:

Syfte och mål

Överenskommelsens syfte och mål är att genom strukturerad samverkan öka tryggheten och minska brottsligheten i Göteborg. Detta strukturerade arbete har sin utgångspunkt Trygg i Göteborg.

I medborgarlöftet för Angered från 2020 anges följande mål:

Det här ska vi åstadkomma tillsammans

- Minskat problem med otrygghet i Hammarkullen
- Upplevelse av en mer närvarande polis i området
- Ökat förtroende för polis, stadsdelsförvaltning och bostadsbolaget hos invånarna.

ANGERED

Folkmängd: 53 758 invånare (2018)

Anmälda brott per 100 000 invånare:

11 219 (preliminär siffra för 2020) jfr hela landet 15 079

Självrapporterad utsatthet för brott:

27,3 procent av svarande i lokalpolisområde Nordöstra Göteborg uppger att de under 2019 utsattes för brott mot enskild person*. Värdet för hela landet är 22,6 procent (Nationella trygghetsundersökningen 2020)

* Siffran avser andelen i befolkningen som uppgett att de under 2019 utsattes för någon eller några av de brottstyper som i NTU sammantaget kallas för brott mot enskild person: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, fickstöld, försäljningsbedrägeri, kort-/kreditbedrägeri eller nätkränkning. **Läs mer om Nationella trygghetsundersökningen på www.bra.se/ntu**

BRÅ – KOM IGÅNG MED ARBETET

Bestäm vad kommunen vill uppnå med det brottsförebyggande arbetet

Kom överens om hur det brottsförebyggande arbetet ska fungera och vad det leda till.

Fundera på följande frågor:

- Vad är syftet med att arbeta brottsförebyggande lokalt? Vilka mål vill kommunen uppnå med det brottsförebyggande arbetet?
- Vilka är målgrupperna för arbetet?
- Var ligger huvudansvaret för arbetet? Ligger tyngdpunkten på till exempel säkerhetsarbete, på trygghetsarbete eller på det brottsförebyggande arbetet? Eller finns alla delar med?

Styrande dokument i Angered

Göteborgs Stads budget 2021 är det övergripande styrdokumentet för trygghetsarbetet i Göteborg. Här är ett utdrag ur budgeten som beskriver inriktningen för det lokala trygghetsarbetet:

Lokalt trygghetsarbete

Göteborgs stad har som ambition att alla områden ska vara avförda från polisens lista över särskilt utsatta områden senast 2025.

Göteborg ska vara en välmående, öppen och trygg stad

Sedan flera år tillbaka har staden tillsammans med polisen arbetat utifrån en modell som kallas *Trygg i Göteborg*.

Modellen har byggts på gemensamma lägesbilder och lokala trygghetsundersökningar. Med det som utgångspunkt fastställs problembilden och där orsakerna analyseras noga. Därefter fastställs metoder, aktiviteter och åtgärder för att lösa problemen. Trygg i Göteborg är en viktig del av stadens trygghetsarbete.

BRÅ – TA FRAM STYRANDE DOKUMENT

Det bör finnas styrande dokument som visar hur kommunens aktörer ska samverka. I dokumenten bör det också framgå hur prioriterat det brottsförebyggande arbetet är.

Utgå ifrån de här frågorna:

- Finns det redan styrande dokument kopplade till det brottsförebyggande arbetet, till exempel i form av inriktningsdokument, handlingsplaner eller samverkansavtal? Eller behöver ni ta fram nya dokument?
- Hur följer ni upp dokumenten?

Det finns också en övergripande samverkansöverenskommelse mellan polisområdet Storgöteborg och Göteborgs stad. För Angered finns det även medborgarlöften.

BRÅ – ORGANISERA ARBETET – BÅDE STRATEGISKT OCH OPERATIVT

Brottsförebyggande arbete bygger på att relevanta aktörer samverkar för att uppnå resultat. Vanligen finns det någon form av samverkansorgan i kommunen som ansvarar för de brottsförebyggande frågorna. Det kan kallas för exempelvis brottsförebyggande råd eller trygghetsråd. Dessa råd består oftast av representanter från kommunens olika verksamheter och ett antal övriga aktörer.

Några frågor att överväga när ni ska organisera kommunens arbete:

- Vem ska ha beslutsmandatet? Är det ett brottsförebyggande råd som ska ha det, eller finns det övergripande styrgrupp, en chefsgrupp eller liknande?
- Ska det finnas både politiker och tjänstemän i rådet och styrgruppen?
- Vem ska vara ordförande respektive sammankallande?
- Hur ska ni rapportera aktuell information?
- Hur snabbt ska beslut fattas, och i vilket forum?

- Vilka är de ekonomiska förutsättningarna för det brottsförebyggande arbetet?

Förslag på organisation: styrgrupp, beredningsgrupp och arbetsgrupper

För att få struktur på verksamheten är ett förslag att skapa en styrgrupp, en beredningsgrupp och arbetsgrupper.

Styrgruppen förankrar och skapar mandat

Styrgruppen skapar förutsättningar för aktörernas samverkan genom att förankra och ge mandat för arbetet.

Styrgruppen ska också:

- ansvara för att visioner bryts ner till realiserbara, konkreta mål och delmål
- se till att åtaganden genomförs.

Styrgruppen kan bestå av chefen för lokalpolisområdet, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören.

Fasta sammanträden 6 gånger per år

Ledningsgruppen Trygg i Angered har fasta sammanträden cirka sex gånger per år. Gruppen samlas också vid akuta behov, till exempel vid allvarliga händelser såsom skjutningar och social oro. Ledningsgruppen består av sektorschefer från socialtjänstförvaltningar, kulturförvaltning, skolförvaltningar, trygghetschef, säkerhetssamordnare samt lokalområdespolischef och platschef vid räddningstjänsten.

Sammanträde fyra gånger per år

Trygghetsrådet i Angered sammanträder fyra gånger per år. Rådet består av politiker och tjänstemän från stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen samt representanter för bostadsbolag, polisen, räddningstjänsten, Angereds företagarförening och Angereds ungdomsråd.

Det finns en beredningsgrupp som samordnar trygghetsrådet, ledningsgruppen och de områdesbaserade arbetsgrupperna. Beredningsgruppen består av trygghetssamordningens koordinatörer och kommunpoliserna. Gruppen träffas varannan vecka och sammanställer en lägesbild.

Delområden med egna trygghetsgrupper

De flesta av Angereds delområden egna trygghetsgrupper. I dessa grupper finns representanter för stadsdelsförvaltningen (som är sammankallande), bostadsbolag, grundskoleförvaltningen och polisen. I några områden finns även representanter för park- och naturförvaltningen, civilsamhället samt Göteborgs lokalförvaltning. I Angereds Centrumgrupp deltar även Västtrafik och Angereds närsjukhus.

I alla områden finns arbetsformen SSPF, som står för samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. I SSPF-grupperna kan aktörer lyfta oro runt grupper eller enskilda ungdomar.

BRÅ – BEREDNINGSGRUPPEN ARBETAR STRATEGISKT

Beredningsgruppen är länken mellan styrgruppens beslut och arbetsgruppernas utförande. Gruppen ska arbeta strategiskt med att planera, utforma och följa upp arbetet. De föreslår insatser utifrån det lokala läget och presenterar dessa för styrgruppen, som fattar beslut om vad som ska göras.

Beredningsgruppen kan bestå av chefer från de avdelningar eller förvaltningar som berörs av de prioriteringar som styrgruppen gör. Det kan i praktiken betyda att polisen deltar genom kommunpolisen, medan kommunen deltar genom olika förvaltningschefer och kommunens samordnare av brottsförebyggande arbete. Det lokala brottsförebyggande rådet kan utgöra en sådan grupp. Utöver kommun och polis kan även andra aktörer ingå i gruppen, till exempel fastighetsbolag, delar av civilsamhället och lärosäten.

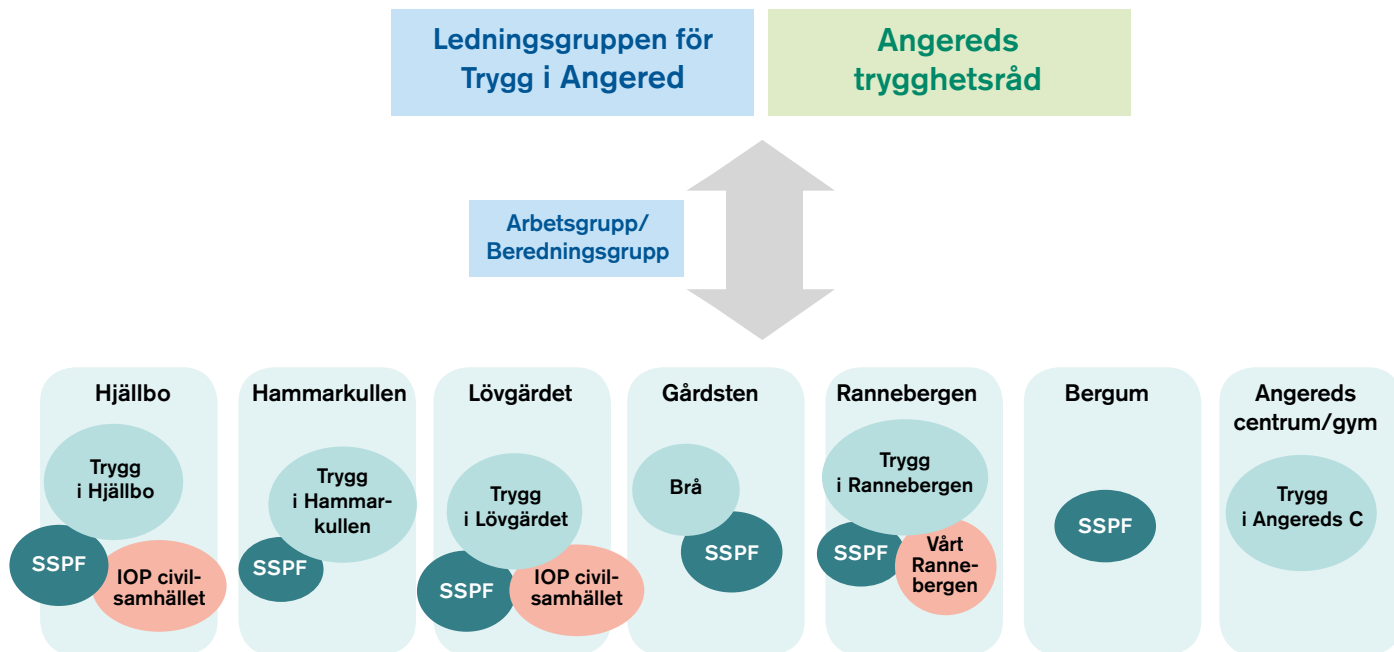
BRÅ – ARBETSGRUPPER ARBETAR OPERATIVT

Arbetsgrupperna utför de arbetsuppgifter som styrgruppen beslutar om.

Beredningsgruppen ansvarar för att tillsätta arbetsgrupperna.

Grupperna sätts samman utifrån vad som ska göras och är ofta tidsbegränsade. Deras arbete ska utgå från de behov som finns lokalt.

ORGANISATION FÖR DET BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETET I ANGERED

Enhet med specialister koordinerar brottsförebyggande arbete

I stadsdelsförvaltningen Angered har de samlat samordningen av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet på en enhet, som arbetar nära kommunpoliserna. Inom trygghets-samordningen finns det specialister som koordinerar arbetet inom:

- ungdomskriminalitet
- avhopparverksamhet
- våldsbejakande extremism
- våld i nära relationer
- hedersrelaterat våld och förtryck
- lokal områdesutveckling
- social mobilisering av civilsamhället.

Trygghetssamordningen driver utvecklingsprojekt och förbättrar metoder inom flera områden. Trygghetssamordningen ansvarar också för att hålla ihop hela samverkansarbetet inom ledningsgruppen Trygg i Angered – både på lokal och strategisk nivå.

BRÅ – KOMMUNENS SAMORDNARE OCH KOMMUNPOLISEN HAR EN VIKTIG ROLL

Kommunens samordnare är vanligtvis en specifik tjänstemannafunktion som ansvarar för det brottsförebyggande arbetet, antingen på heltid eller som en del av tjänsten. Samordnaren ska se till att arbetet baseras på kunskap och att aktörernas samarbete fungerar smidigt. Därför måste samordnaren få tydliga mandat från kommunledningen. Samordnaren kan vara placerad under kommunstyrelsen eller under någon nämnd, men arbetet får troligen större genomslag och förankring i kommunen genom kommunstyrelsen.

Kommunpolisen arbetar med de brottsförebyggande frågorna på uppdrag av chefen för lokalpolisområdet. Det ska stå klart att arbetet är prioriterat. Kommunpolisens och samordnarens arbete kan också handla om att hitta sätt att förankra arbetet i den egna organisationen eller att kunna hantera professionella eller kulturella skillnader mellan polis och kommun. Kommunpolisen och samordnaren ska även ha förmågan att engagera och involvera medborgarna i det lokala brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Trygg i Göteborg

Angered följer den kunskapsbaserade arbetsprocessen för Trygg i Göteborg. I den ingår det att aktörerna gemensamt följer upp varje aktivitet som genomförs och sedan använder lärdomarna i det fortsatta arbetet. Trygghetssamordningen ansvarar för detta.

KONTAKTA STADSDELEN ANGERED

Har du frågor om Angereds brottsförebyggande arbete?

Hör av dig till:

Maria Bolander

maria.bolander@socialnordost.goteborg.se

Robert Andersson

robert.andersson@socialnordost.goteborg.se

BRÅ – UPPFÖLJNING

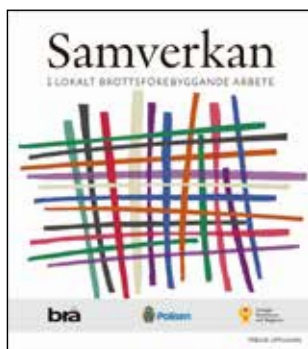
Det är viktigt att kontinuerligt följa upp det brottsförebyggande arbetet, för att se om organiseringen och utförandet av arbetet verkligen fungerar. Följ upp arbetet systematiskt genom att undersöka om kommunen har uppnått de mål som ni har satt upp för arbetet. Delar av arbetet och olika projekt kan utvärderas under arbetets gång eller i efterhand, genom exempelvis processutvärderingar och/eller effektutvärderingar.

Publikationer från Brå

Orsaksanalys i lokalt brottsförebyggande arbete.

Handbok. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (2018).

Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete (3:e uppl.)

Handbok. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Kartläggning och lägesbild

(1:a uppl.) Handbok. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (2021).